

РЕШЕНИЕ

№ 1

гр. Пловдив, 08.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Мария П. Петрова

Румяна Ив. Панайотова-Станчева

при участието на секретаря Стефка Огн. Тошева
като разгледа докладваното от Мария П. Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20235000500520 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно и се развива по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №824 от 18.06.2023г., постановено по гр.дело №8/2023г. по описа на Окръжен съд-Пловдив, „Т. С. Г.“ЕООД, ЕИК *****, гр.П., ул. Д. В. № *, и „Б. - **“ЕООД, ЕИК *****, гр.П.ул. Л. № **, са осъдени да заплатят солидарно, съгласно чл.304 от ТЗ, на Д. И. П. с ЕГН:*****, от гр.П., бул. К.№ **, на основание чл.55,ал.1,пр.3 от ЗЗД, сумата от 104145,15лв., получена от тях на отпаднало основание като частични плащания в изпълнение на задълженията по раздел II, чл.3 от разваления с Анекс от 31.01.2022г. Предварителен договор от 22.06.2018г. за покупко-продажба на ид.ч. от недв.имот и обекти в сграда в гр.П., на ул. В. № **, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 31.12.2022г. до окончателното плащане, както и на основание чл.86 от ЗЗД да заплатят солидарно сумата от

1764,68лв. – мораторна лихва върху главницата за периода 31.10.2022г.-30.12.2022г., а също и на основание чл.78,ал.1 вр. чл.80 от ГПК да заплатят сумата от 14919,86лв. – съдебни разноси, включително и по обезпечителните производства по ч.гр.дело №3076/2022г., ПОС, 4 гр.с., и по ч.гр.дело №3164/2022г., ПОС, 1 гр.с.

Недоволен от така постановеното решение е останал жалбоподателят „Б. - Х.Б“ЕООД, който чрез управителя Х. Б. го атакува като неправилно в осъдителните му за него части. Поддържа се с даденото съгласие по точка трета от анекса от 31.01.2022г. ищецът да е освободил жалбоподателя от задължението за плащане, знаейки, че цялата получена от него сума е била предоставена на другия ответник, за което са му били представени банкови документи, от което следва, че жалбоподателят не е получил нищо без основание или на отпаднало такова. По изложените съображения се претендира за отмяна на решението в обжалваните му части.

Ответникът по жалбата „Т. С. Г.“ЕООД е депозирал чрез управителя Ц. Ц. писмен отговор на същата със съображения за нейната неоснователност, според които платената от ищеца сума по предварителния договор е била получена от жалбоподателя, поради което той дължи връщането ѝ. Формулирано е искане жалбата да бъде отхвърлена и да се присъдят разноси за въззивната инстанция.

Против решението е подадена въззивна жалба и от „Т. С. Г.“ЕООД, чрез управителя Ц. Ц.. Изложени са подробни съображения за неправилност на решението, свързани с основния довод жалбоподателят да не е получил сумата по предварителния договор, а тя да е била получена от „Б. - Х.Б“ЕООД, поради което да не се е обогатил неоснователно с нея за сметка на ищеца. Жалбоподателят претендира за отмяна на решението в осъдителните му за него части, ведно с произтичащите от това последици, и за присъждане на разноси за въззивното производство.

Ответникът по двете жалби Д. И. П. е депозирал чрез пълномощника си адв.Г. К. писмен отговор на същите със съображения за тяхната неоснователност, поради недопустимо навеждане на нови фактически обстоятелства и възражения, както и с оглед събраните по делото доказателства и произтичащите от тях фактически и правни изводи. Претендира за потвърждаване на решението и за присъждане на разноси за

въззивното производство.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Предмет на въззивно разглеждане са предявените от Д. И. П. против „Т. С. Г.“ЕООД и „Б. - Х.Б“ЕООД иски по чл.55,ал.1,предл.3 и чл.86,ал.1 от ЗЗД за солидарно заплащане на сумата от 104145,15лв., получена от тях на отпаднало основание като частични плащания в изпълнение на задълженията по раздел II, чл.3 от разваления с Анекс от 31.01.2022г. Предварителен договор от 22.06.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 31.12.2022г. до окончателното плащане, както и на сумата от 1764,68лв. – обезщетение за забавено плащане на главницата за периода 31.10.2022г.-30.12.2022г.

Ответниците не са подали отговори на исковата молба. В проведеното на 11.05.2023г. открито съдебно заседание управителят на „Т. С. Г.“ЕООД е заявил, че признава иска, като навежда обстоятелства за финансови затруднения, пречатстващи изпълнението на задължението. Управителят на „Б. - Х.Б“ЕООД поддържа, че дружеството не следва да отговаря по иска на основание подписания анекс.

С първоинстанционното решение е прието за установено въз основа на представените писмени доказателства, че между страните по делото на 11.06.2018г. е сключен „договор за получена сума“, според който ищецът П. като купувач е заплатил на Ц. Ц. като управител на „Т. С. Г.“ЕООД и договор за строителство с фирма „Б. - Х.Б“ЕООД като строител и собственик на новострояща се сграда, сумата от 1000 евро, срещу което получено капаро получателят се задължава да запази и да не предлага повече на други купувачи ап.№5 и гараж №3 от проектиращата се нова кооперация в гр.П., ул. В. № **, а в срок от 16 дни следва да се сключи предварителен договор за продажба и строителство на посочените обекти, какъвто е сключен на 22.06.2018г. между П. като купувач и възложител и ответните дружества като продавачи и изпълнители с предмет – прехвърляне на правото на собственост в предвидената от закона форма върху апартамент №5 и гараж №3, ведно с припадащите се идеални части от общите части на сградата, която ще се

построй в ПИ с идентификатор ***** по КKKP на гр.П., на ул. В. № **, при цена от 650 евро/кв.м. без ДДС, платима, съгласно раздел II, чл.3, както следва: първа вноска при подписване на договора в размер на 32552лв. или 16687,64 евро, междинно плащане в размер на 36605 евро при удобен за клиента срок, трета вноска в размер на 6921 евро след получаване на Протокол обр.15 за сградата и подписване на нотариален акт за прехвърляне на собствеността и окончателна вноска в 5-дневен срок след получаване на разрешение за ползване, от която цена ищецът е заплатил, съгласно разписка от 22.06.2018г., в брой сумата от 36605 евро с левова равностойност 71400лв., получена от управителя Х. Б., както и по банковата сметка на „Б. - Х.Б“ЕООД сумата от 30600лв. с основание „аванс по договор за строителство“, за която е издадена от дружеството фактура №345/22.06.2018г. На 31.01.2022г. между страните е подписан анекс, с който се прекратява действието на предварителния договор и „Т. С. Г.“ЕООД се задължава да възстанови на ищеца платените от него до момента суми, като, според чл.3 от същия, възникналите финансови отношения между изпълнителите „Т. С. Г.“ЕООД и „Б. - Х.Б“ЕООД по повод заплатената от ищеца сума само на единия от двамата изпълнители ще се уреди с допълнително двустранно споразумение помежду им в срок до 25.02.2022г. При тези фактически обстоятелства е прието, че ищецът е изпълнил задължението си за плащане на първите две вноски, съгласно раздел II, т.3 от предварителния договор в размер на общо 104145,15лв., и с прекратяването на предварителния договор по общо съгласие на страните с анекса от 31.01.2022г. е отпаднало основанието, на което тази сума е получена, а ответникът „Т. С. Г.“ЕООД е поел задължение да я възстанови на ищеца, но до момента не я е върнал, като със сключения от двете дружества като продавачи /обещатели/ и изпълнители предварителен договор те са поели по занятие общи задължения спрямо ищеца – купувач и възложител, поради което и съгласно чл.304 от ТЗ са солидарно отговорни спрямо него. Сумата, съгласно анекса от 31.01.2022г., е изискуема към 31.10.2022г., от когато е налице забава и се дължи обезщетение в размер на законната лихва върху подлежащата на връщане сума до завеждане на иска на 30.12.2022г.

Настоящата инстанция, с оглед служебните си правомощия по чл.269 от ГПК, намира обжалваното първоинстанционно решение за валидно и допустимо.

Страните не повдигат спор във въззивното производство досежно приетата за установена фактическа обстановка относно сключения помежду им предварителен договор, извършените от ищеца плащания по него в размер на сумата от общо 104145,15лв., прекратяването му с анекса от 31.01.2022г. и обстоятелството, че получената сума не е възстановена на ищеца, включително въз основа на сключения в хода на първоинстанционното производство споразумение от 18.01.2023г. между ищеца като кредитор и ответника „Т. С. Г.“ЕООД като солидарен длъжник, с което е договорен погасителен план с настъпил по него краен падеж.

Като продавачи и изпълнители по предварителния договор за прехвърляне на правото на собственост върху конкретните два обекта – апартамент №5 и гараж №3, от предвидената за построяване масивна жилищна сграда в съсобствения им, съгласно приложения Нотариален акт №*****г., поземлен имот, ответните дружества са поели по занятие общи задължения спрямо ищеца, поради което и съгласно чл.304 от ТЗ, са солидарно отговорни спрямо него, включително за връщане на полученото на отпаднало основание при прекратяване/разваляне на договора. При това положение доводите на жалбоподателите кой каква част от процесната сума е получил са неотносими към спора, тъй като касаят вътрешните им отношения на солидарни длъжници.

Спорът се концентрира около тълкуването на клаузата по т.3 от анекса от 31.01.2022г. към предварителния договор, доколкото жалбоподателят „Б. - Х.Б“ЕООД поддържа с нея ищецът да го е освободил от задължението за плащане на процесната сума. Според същата, страните се съгласяват, че сумите по анекса /всички заплатени по предварителния договор, съгласно т.2/ ще бъдат възстановени от „Т. С. Г.“ЕООД на купувача/възложител П. в срок до 31.10.2022г., за което същият дава съгласие, като възникналите финансови отношения между двамата изпълнители /Б. - Х.Б“ЕООД и „Т. С. Г.“ЕООД/ по повод на заплатената сума само от единия от двамата изпълнители, ще се уреди в допълнително двустранно споразумение помежду им в срок до 25.02.2022г.

Тълкуването по чл.20 от ЗЗД на договорни клаузи, които са неясни или двусмислени или такива, по които е налице спор между страните, както в случая, има за цел да изясни изявената воля, но не и да я подменя. При

тълкуването следва да се изхожда не от буквалния смисъл на текста, а от произтичащия от общия разум на изявлението, като се съобрази и систематичното място на уговорката в договора и връзката ѝ с други залегнали в него уговорки, извеждащи общия му смисъл, с оглед неговата цел, обичаите в практиката и добросъвестността.

За да се приеме за освободен от задължението си единият солидарен длъжник, следва кредиторът да е опростил задължението му, съгласно чл.124,ал.2 във връзка с чл.108 от ЗЗД. В този случай опрощаването освобождава и останалите съдлъжници, освен ако кредиторът е запазил своите права срещу тях, при което задължението им се намалява с частта на длъжника, комуто задължението е опростено, определена според вътрешните им отношения. В настоящия случай опрощаване на задължението на ответника „Б. - Х.Б“ЕООД със запазване на правата спрямо ответника „Т. С. Г.“ЕООД не може да се изведе от цитираната клауза, тъй като с нея ищецът се е съгласил цялата дължима сума да му бъде възстановена от ответника „Т. С. Г.“ЕООД, а не припадащата се на това дружество част от нея. На същото е платена от него единствено сумата от 1000 евро, а останалата част в размер на 102189лв. от подлежащата на възстановяване сума е получена от ответника „Б. - Х.Б“ЕООД, опрощаването на която е немислимо, тъй като практически се приравнява на отказ от цялото вземане, каквато очевидно не е била волята на страните. В тази връзка е основателно възражението на въззиваемия за недопустимо, съгласно чл.266,ал.1 от ГПК, навеждане на нови обстоятелства от страна на жалбоподателя „Б. - Х.Б“ЕООД с въззивната жалба относно това, че е предоставил цялата получена от него сума на другия ответник „Т. С. Г.“ЕООД, и представяне на доказателства във връзка с тях, каквито са приложените към жалбата на този ответник банкови извлечения отпреди подаване на исковата молба, чието приемане въззивният съд е отказал. Същото се отнася и до останалите наведени във въззивното производство обстоятелства относно отношенията между ответниците след сключване на анекса.

Посредством спорната клауза длъжникът „Т. С. Г.“ЕООД се е задължил спрямо длъжника „Б. - Х.Б“ЕООД да плати/върне процесната сума на ищеца, а не да поеме задължението му към него, с което П. се е съгласил, без да е освободил изрично длъжника „Б. - Х.Б“ЕООД от задължението му и да е

приел на негово място като единствен длъжник „Т. С. Г.“ЕООД. Този смисъл се извежда от предвиденото допълнително уреждане с двустранно споразумение на отношенията между дружествата по повод заплащането на сумата само от едното от тях, доколкото вътрешното отношение е основанието за извършване на плащането само от него, при което и като се съобрази, че длъжниците са търговски дружества, чиято дейност е свързана със спазването на формални изисквания за целите на счетоводството и фиска, смисълът на уговорката е бил да се уредят именно отношенията помежду им във връзка със съвместната им дейност и нейното финансиране, а не промяна на облигационното правоотношение с ищеца, който се ползва от привилегиите на солидарността.

Обсъденото обосновава извода за неоснователност на въззивните жалби и потвърждаване на атакуваното с тях първоинстанционно решение като правилно.

С оглед на този изход по спора и във връзка с изричната претенция на въззиваемия за присъждане на направените от него за въззивното производство разноски, жалбоподателите следва да бъдат осъдени да му заплатят сумата от 8800лв. за адвокатско възнаграждение по представени договор за правна защита и съдействие от 08.09.2023г. и преводно нареждане и разписка за изплащането му.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №824 от 18.06.2023г., постановено по гр.дело №8/2023г. по описа на Окръжен съд-Пловдив.

ОСЪЖДА „Т. С. Г.“ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.П., ул. Д. В. № *, и „Б. - **“ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.П.ул. Л. № **, да заплатят на Д. И. П. с ЕГН:*****, от гр.П., бул. К.№ **, сумата от 8800лв. /осем хиляди и осемстотин лева/, представляваща разноски за въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280,ал.1 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____